

Formandens mundtlige beretning på Dansk Fjernvarmes generalforsamling den 20. april 2010

Så er det tid at se tilbage på nogle af de væsentlige emner, som har præget Dansk Fjernvarmes arbejde i det forgangne år, og på nogle af de, der vil præge det år, vi allerede er godt inde i.

Strategien

Bestyrelsen holdt i sommeren 2009 et strategiseminar, hvor vi satte fokus på kursen. Som interesseorganisation er det afgørende, at vi i hele organisationen har en klar fælles forståelse af, hvorfor vi er sat i verden og hvilke mål og interesser, vi ønsker at forfølge. Derfor er det hensigtsmæssigt en gang i mellem at stoppe op og sikre, at vi går den rette vej. I bestyrelsen var vi enige om, at den strategi, der blev vedtaget i 2007, fortsat skulle danne rammen om foreningens arbejde. Men medlemmerne af bestyrelsen var også enige om, at handlekraften i fjernvarmebranchen skulle understreges, og det var baggrunden for en ajourføring af Dansk Fjernvarmes mission og vision. Missionen blev opdateret, og en væsentlig tilføjelse er, at Dansk Fjernvarme skal inspirere medlemmerne til at arbejde med strategisk tilpasning. Det skal vi, fordi vi har et overordnet ønske om at sikre fjernvarmens placering og udvikling.

Skal fjernvarmen også i fremtiden være den foretrukne opvarmningsform, er det nødvendigt, at vi er klar til at tilpasse os til det samfund, som vi er en del af. Visionen er også blevet opdateret. Der er lagt vægt på, at vi i højere grad skal tage initiativ til at påvirke dansk energipolitik frem for at afvente invitationer til at blive hørt. Derfor lyder vores vision kort og godt: "Dansk Fjernvarme er en offensiv og synlig aktør i dansk energipolitik". Det, synes vi selv, er lykkedes et godt stykke hen ad vejen, men det kræver vedholdenhed hele tiden at sikre, at fjernvarme tænkes ind i alle relevante sammenhænge lige fra planlægning af energisystemer til lovgivning om byggeri.

Vedtægterne

Ud over strategien som grundlaget for den daglige drift har vi i bestyrelsen drøftet behovet for en ajourføring af foreningens vedtægter. For et par år siden var der ikke opbakning i medlemskredsen til at se på en ændring af reglerne for valg til bestyrelsen. Det har bestyrelsen taget ad notam, men der er en række andre områder, hvor vedtægterne trænger til en opdatering. Derfor har bestyrelsen besluttet at udarbejde et forslag til ajourførte vedtægter. Nogle af de områder, som trænger til en ajourføring, er - ud over foreningens navn - bestemmelserne om forretningsudvalg og tegningsregler. I bestyrelsen har vi også drøftet muligheden af at kunne udbetale et honorar til medlemmer af bestyrelsen. I dag er det sådan, at formandskabet får et vederlag, mens de øvrige bestyrelsesmedlemmer ifølge vedtægterne kompenseres med en mødediæt. Det er bestyrelsens mål, at vedtægterne skal være i tråd med tiden, og vi er derfor enige om, at der er behov for en opdatering. Når forslaget er udarbejdet, vil det blive præsenteret for medlemmerne og sat på dagsordenen til en generalforsamling.

Til generalforsamlingens afstemning er der i dag et forslag fra et medlem til ændring af vedtægternes bestemmelser om kontingent. I og med, at bestyrelsen har valgt at udarbejde et samlet forslag til ajourføring af vedtægterne, har bestyrelsen ikke taget stilling til det modtagne forslag, og derfor støtter bestyrelsen heller ikke for nærværende det forslag, der er til afstemning i dag, men har besluttet at lade det indgå i arbejdet med revision af vedtægterne.

Aktiviteter

I min beretning vil jeg nu gå til Dansk Fjernvarmes mere udadvendte aktiviteter.

Dansk Fjernvarme har udgivet en hvidbog med energipolitik på fjernvarmeområdet. Det er ikke en beskrivelse af den eksisterende politik, men derimod anbefalinger til energipolitik, der sikrer, at det hele hænger sammen. I hvidbogen er der for en række emner angivet nogle problemstillinger, som munder ud i konkrete anbefalinger. Nogle af de emner, vi har taget fat på, er varmeplanlægning, forskning og udvikling, forsyningssikkerhed, tariffer og afgifter. Altså de emner, som det er vigtigt, at vores politikere kender til og ikke mindst forholder sig til. Vi har præsenteret hvidbogen for en række politikere, herunder klima- og energiministeren samt for Det Enerkipolitiske Udvalg. Det er vores opfattelse, at alle har taget rigtig godt i mod hvidbogen. Ud over de konkrete anbefalinger synes jeg også, at den er god at blive klogere af, fordi den beskriver de udfordringer, som fjernvarmen står over for.

Et af de centrale emner i hvidbogen er behovet for varmeplanlægning. Selv om der er lovgivning for varmeplanlægning, så er det som om, at den har været sat på stand-by i rigtig mange år. Det er ærgerligt, fordi vi risikerer, at samfundets ressourcer ikke bliver brugt til fælles bedste. Når det er sagt, så glæder jeg mig over, at Kommunernes Landsforening i samarbejde med Energistyrelsen her i det tidlige forår har udsendt et oplæg om strategisk energiplanlægning. Det er rigtig godt, at kommunerne er opmærksomme på, at de rent faktisk har ansvaret på varmeområdet.

Tilbage er så at håbe, at råbet om flere kroner til kommunerne ikke fører til fortsat handlingslamelse, for vi har brug for en kraftig indsats.

Grøn energi er kommet for at blive i fjernvarmen. Senest indebærer en regeringsaftale om Grøn Vækst 2.0, at brugen af biomasse skal styrkes ved at søge tilslutning blandt parterne i energiforligskredsen til at udbrede det frie brændselsvalg til kraftvarmeværker på op til 2 MW. Et andet punkt i aftalen er, at der skal gives støtte til afsætning af biogas til naturgasnettet. At aftalen er indgået for at støtte dansk landbrug er ét aspekt, men det ville være klogt, om prioriteringen af brug af biogas tog udgangspunkt i et helhedsperspektiv og ikke en mere eller mindre løsrevet landbrugspolitik.

Den grønne energi smitter af på de erfa-grupper, som medlemmerne danner i Dansk Fjernvarme. I 2009 har vi oprettet to nye erfa-grupper, nemlig biogas og geotermi. Det er godt for udviklingen i fjernvarmesektoren, at medlemmerne deler viden og erfaringer. De to grupper er kommet rigtig godt fra start. Inden for biogas arbejdes der hårdt på at forene interesserne mellem landbrug, miljø og fjernvarme, og erfa-gruppen arbejder blandt andet med et udkast til en standardkontrakt på køb af biogas. Det er en svær opgave, men det understreger det hensigtsmæssige i, at en sådan opgave løses i et fællesskab. Inden for geotermi er det især forsikringsområdet og dialog med myndighederne, der har fyldt i erfa-gruppens arbejde. Det er en stor styrke for Dansk Fjernvarme, at der i erfa-grupperne er en række vidende praktikere, som bidrager til sekretariatets arbejde, ligesom det forhåbentligt også er af stor værdi for de medlemmer, der engagerer sig i erfa-grupperne.

Et af de emner, som har været på dagsorden på alle bestyrelsesmøder i 2009 er energibesparelser. Det har været et skelsættende år, hvor Dansk Fjernvarme med medlemmernes opbakning har indgået en aftale med klima- og energiministeren om at sikre besparelser i energiforbruget. Det lange forhandlingsforløb har resulteret i nogle vilkår, som måske ikke er alt, hvad vi kunne drømme om, men det er en aftale, som bestyrelsen finder tilfredsstillende. Det er lykkedes at kunne indregne energibesparelser i visse dele af produktionen og ledningsnettet. For os fjernvarmefolk er det helt åbenlyst, at det er her, der er en væsentlig kilde til at sikre reelle energibesparelser, men det har været hårdt arbejde at få andre til at se den logik. Det er lykkedes i et rimeligt omfang, og derfor er jeg glad for, at vi har fået medlemmernes opbakning til en frivillig aftale. Ud over at vores forhandlinger har sikret gode rammer, så sender det også et stærkt signal om, at vi er en seriøs branche, som er klar med løsninger. Som jeg nævnte, så har medlemmerne bakket op om aftalen. Der har dog været nogle kritiske røster, som synes, at vi er gået for langt, og at det nok gik lige lovligt hurtigt. Som jeg har orienteret om i et brev til alle medlemmerne, så kom der et tidsmæssigt pres fra ministeriet, der gjorde, at vi ikke kunne afvente en medlemshøring, inden vi satte pennen til papiret. Det var baggrunden for, at jeg som formand tiltrådte aftalen, men med det meget afgørende forbehold, at 80 procent af medlemmerne skulle tiltræde aftalen for, at den var gældende. Det viste sig, at 370 medlemmer tiltrådte aftalen og to medlemmer ønskede ikke at tiltræde den. Derfor kan vi med sindsro sige, at der er tale om en reel brancheaftale.

Et andet element, der kom kritik af, var, om Dansk Fjernvarme i det hele taget skal begive sig af med at indgå aftaler. Nogle finder, at vi hermed påtager os myndighedsopgaver. Lad det være sagt klart og tydeligt – Dansk Fjernvarme er en interesseorganisation og ikke en myndighed. Det er både bestyrelse og sekretariat meget opmærksomme på i den måde, der ageres, og i de opgaver, der løses. Det at være interesseorganisation betyder, at vi skal søge at påvirke de rammer, der udstikkes for fjernvarmeverkerne, og det sker i konstruktivt samarbejde med myndighederne. Det betyder ikke, at vi løser myndighedernes opgaver, men at vi på bedste vis varetager medlemmernes interesser.

Regnskabssagen – ja det er vist det navn, som er hæftet på Energitilsynets undersøgelse af fjernvarmeværkernes anmeldte budgetter, regnskaber og varmepriser – skal også have et par ord med på vejen. Den korte version er, at en række fjernvarmeværker ikke har haft styr på frister for anmeldelse og håndtering af prisbestemmelserne. Love og regler er til for at blive fulgt og overholdt, og jeg kan kun opfordre medlemmerne til at være opmærksomme på de gældende regler. Er man i tvivl, så søg hjælp i sekretariatet. Men jeg synes også, at en række parter har svigtet. Revisorerne er fjernvarmeværkernes rådgivere og forbrugernes kontrollant, og med opmærksomme revisorer kunne meget nok have været undgået. Vi har nu tilrettelagt målrettet information og kurser til revisorerne og håber, at det er med til, at vi ikke i fremtiden som branche bliver anklaget for rod i regnskaberne. Når det er sagt, så undrer jeg mig over, at Energitilsynet, som myndighed på området, kan sætte en så stor undersøgelse i gang uden at sikre sig, at der er de nødvendige ressourcer til opgaven. Det er slemt, at regnskabsundersøgelsen nu kører på fjerde år, men hvad værre er, det fører også til, at almindelig sagsbehandling af aktuelle forespørgsler tager helt urimelig lang tid. I mit eget område har vi spurgt om en fusion af nogle varmeværker. Det er nu næsten et år siden, og vi venter stadig svar. Det må være en betingelse, at en myndighed har de ressourcer, der matcher den opgave, som skal varetages. Det er ikke et urimeligt krav at stille.

Når jeg nu taler om kontrol, har vi nogle foreløbige overvejelser om at se på, om det er nødvendigt i alle sammenhænge at have så meget kontrol med fjernvarmeværkerne. Man kan i hvert fald sige, at et værket direkte forbrugerejet, er der jo en ret væsentlig kontrol indbygget allerede gennem selve ejerstrukturen. Kunne man i disse tilfælde reducere det offentliges kontrol, ville man samtidig opnå mindst to fordele, nemlig for det første, at det offentlige fik mere tid til at kontrollere, hvor kontrol er nødvendig, og for det andet kunne værkerne bruge deres ressourcer til noget andet end i dag til direkte gavn for forbrugerne.

Afslutningsvis vedrørende dette emne vil jeg godt fremføre to forhold. For det første ser det ikke ud til, at regnskabssagerne viser, at nogle har beriget sig på andres bekostning. Der er langt hen ad vejen tale om rent regnskabsmæssige dispositioner, der skulle have været gennemført anderledes, end sket er. For det andet kunne mange af de forkerte dispositioner have været undgået, hvis myndighederne havde fået gennemført de ændringer, der i sin tid blev lagt op til i den såkaldte effektiviseringsrapport.

Et andet emne, som har fyldt og stadig fylder meget i både bestyrelsens og sekretariatets arbejde er eventuel kompensation ved konvertering af naturgas til fjernvarme. Med Varmeplan Danmark fik vi politisk fokus på miljøgevinsten ved at konvertere naturgaskunder til fjernvarme, og samtidig er det i rigtig mange tilfælde en økonomisk fordel både for samfundet og forbrugerne. Når der skal konverteres i større stil, kan det måske være rimeligt i et eller andet omfang at betale et kompensationsbeløb til det distributionsselskab, der mister naturgaskunder.

Hvis konverteringen betyder, at de tilbageværende naturgaskunder kommer til at hænge på andres gæld i gasnettet, vil det ikke kunne udelukkes, at det kan være rimeligt at give kompensation. Vi vil jo heller ikke acceptere, at forbrugere træder ud af et fjernvarmenet, uden at de økonomisk rydder op efter sig. Det skal understreges, at Dansk Fjernvarmes holdning er, at en eventuel kompensation ikke skal være højere end absolut nødvendigt i det enkelte tilfælde. Når det er sagt, så er der en grænse. Vi så tidligere i denne måned, at naturgasselskaberne kræver en kompensation på op til 31.000 kroner per naturgaskunde. Det er lysende klart, at et så komplet urealistisk krav ikke fører til mere fjernvarme, og dermed høster vi ikke miljøgevinster på den konto. Men vi skal kende vores besøgelsestid, og vi skal være klar til dialog, for det er her vi kan påvirke de fremtidige rammer og betingelser. Der er i disse dage udvalgsbehandling af et lovforslag om ændring af varmforsyningsloven. Det vil give ministeren mulighed for at fastsætte regler for indregning af kompensation i varmepriserne ved ændring af områdeafgrænsningen, eller med andre ord – ministeren forventes at udstede en bekendtgørelse, der fortæller, hvordan kompensation kan indregnes i varmeprisen. På denne baggrund har bestyrelsen givet formandskabet mandat til at deltage i forhandlinger på politisk niveau om de økonomiske vilkår ved konvertering af individuel naturgas til fjernvarme.

Vi arbejder på mange fronter for at sikre, at rammer og vilkår for fjernvarmen er de optimale set i et helhedsperspektiv. Et af de væsentlige tilstødende områder er bygningsreglementet, hvor vi her i foråret har set et udkast til opdatering. Nu er ændringerne i bygningsreglementet ikke hverken fremsat eller vedtaget endnu, men det, vi allerede nu kan glæde os over, er, at fjernvarme til lavenergibyggeri bliver tildelt en energifaktor på 0,8. Endelig bliver der taget hensyn til, at vedvarende energi udgør en væsentlig andel af fjernvarmen. Arbejdet med at påvirke bygningsreglementet stopper ikke her, for næste skridt vil naturligt være, at der sker en justering af energiberegningerne for bygninger i fjernvarmeområder. Eksempelvis så man ikke teoretisk kan reducere sit energiforbrug ved at etablere individuelle solvarmeanlæg eller ved varmepumper, når huset ligger i et fjernvarmeområde.

Som I måske kan huske fra min beretning sidste år, var forskning og udvikling et væsentligt emne. Det er det stadig. Sidste år nævnte jeg, at et sted at starte forskning og udvikling kunne være ved at etablere et videnscenter for fjernvarme. Det ønske er nu gået i opfyldelse, for i 2009 blev Fjernvarmens Udviklingscenter dannet. Kombinationen af værker, vidensinstitutioner og virksomheder forventer jeg mig meget af. Det er bydende nødvendigt, at vi sikrer udvikling i sektoren og ikke bare hviler på laurbærene fra tidligere tiders succes med kraftvarme og udnyttelse af overskudsenergi. I fremtiden er fjernvarmen også midlet til større udnyttelse af den vedvarende energi, og fjernvarmen er uundværlig i balancen mellem energiproduktion og energiforbrug. Et af kendetegnene for den vedvarende energi er nemlig, at den ikke produceres ved start af en motor, men at den produceres, som vinden blæser, og solen skinner. Her træder fjernvarmen til både med mulighed for lagring af overskudsenergi og ekstra produktion, når der er behov for det.

Oplysningskampagnen har hjulpet os på vej til at være en del af bevidstheden hos energipolitikere og det omgivende samfund. Oprindeligt var kampagnen planlagt til at skulle vare i 2008 og 2009, men efter en lidt langsom start, blev vi enige om at fortsætte med kampagnens aktiviteter i 2010. Oplysningskampagnen er ikke kun noget, som sekretariatet tager sig af. Jeres opbakning og involvering er altafgørende, så brug kampagnens materialer og vær med til at fastholde fjernvarmens placering højt på dagsordenen. 2009 var et markant år i oplysningskampagnen, idet vi havde den glæde, at Connie Hedegaard tog i mod udnævnelsen til Årets Fjernvarmedansker. Baggrunden for, at vi valgte at udpege Connie Hedegaard var, at hun som klima- og energiminister mindede kommunerne om at sætte skub i konvertering fra naturgas til fjernvarme. At vi nu har en klimakommissær i EU, der kender fjernvarmens muligheder, er ikke så skidt endda, for vi ved jo, at etablering af fjernvarme i Europas store byer vil reducere CO₂-udledningen væsentligt og dermed være et effektivt middel til opnåelsen af EU's miljømålsætninger.

Et af Connie Hedegaards seneste projekter i sin ministertid var at stå i spidsen for COP15. Det lykkedes ikke at nå til enighed om en global klimaaf tale. Men fra alle sider er der fokus på at effektivisere og reducere energiforbruget og ændre det nødvendige forbrug til at være baseret på vedvarende energi. Det giver fjernvarmen muligheder for at komme op til overfladen. Det kan ikke siges for tit - fjernvarmen er infrastruktur, der er klar til at sende varmen rundt fra uendelig mange energikilder, og derfor kommer man ikke uden om fjernvarme, når der tales om miljørigtig opvarmning. Det gælder i Danmark, men potentialet i udlandet er kæmpe stort.

Og det går den rigtige vej for fjernvarmen i Europa. Varmeområdet er kommet i fokus i en erkendelse af, at typisk 40-50 % af energiforbruget går til opvarmning af bygninger og brugsvand. Man vil have mere fjernvarme i Frankrig og i Tyskland. Og selv i England, som nok må betegnes som et fjernvarmemæssigt uland, skal byerne i fremtiden udøve varmeplanlægning og overveje muligheden for at dække varmebehovet med fjernvarme.

En stor del af dansk lovgivning udspringer af initiativer i EU, og det er derfor Dansk Fjernvarme bruger relativt mange ressourcer på at få indflydelse på, hvad der kommer derfra. Og helst på et så tidligt tidspunkt som muligt. Med den stigende betydning af energi- og miljøspørgsmål kommer der meget derfra, som på en eller anden måde, direkte eller indirekte, berører os. Både på godt og på ondt. Vi samarbejder selvfølgelig med vores udenlandske partnere. Sammen med de nordiske lande, som – bortset fra Norge – alle har mindst lige så meget fjernvarme som os, koordinerer vi vores synspunkter i Nordvarme, hvor jeg i øvrigt har præsidentskabet for de næste to år. Og sammen med fjernvarmeforeningerne fra hele Europa i Euroheat & Power, hvor vi også påtager os en ledende rolle.

Ser vi fremad venter der en række gode udfordringer. I regi af Dansk Fjernvarmes F&U-konto er der bevilget midler til Varmeplan Danmark 2010. Det er en rapport, der med udgangspunkt i de eksisterende analyser og beregninger vil belyse, hvordan fjernvarme, fjernkøling og individuelle anlæg i samspil med bygningerne og det øvrige energisystem bidrager til, at Danmark kan blive fossilfrit på den bedste måde. Der vil være fokus på totaløkonomien, altså med optimale investeringer i klimaskærme og installationer. Helhedsvinklen er afgørende, og det, der tjenes på gyngerne, må vi ikke sætte til på karrusellerne, og derfor ser jeg meget frem til, at der kommer en række dokumenterede anbefalinger til fjernvarmeværkerne, til de øvrige forsyningsselskaber og til kommunerne.

Ud over Varmeplan Danmark 2010 venter vi på en anden væsentlig rapport. Til efteråret skal Klimakommissionen præsentere sit bud på, hvordan regeringens vision om, at Danmark i fremtiden bliver uafhængig af fossile brændstoffer, kan nås. Det udspil venter vi os meget af, fordi fjernvarmens rolle er så afgørende for at binde energisystemerne sammen. Og en ting er helt sikker, fjernvarme er kommet for at blive.

I min beretning har jeg skullet vælge mellem mange emner. Jeg vil derfor også henvise til den skriftlige beretning, som på hjemmesiden har links til uddybende artikler fra året. Men herudover ser jeg selvfølgelig frem til en god diskussion om og spørgsmål til både den mundtlige og den skriftlige beretning.

Afslutning

Her til slut vil jeg takke bestyrelseskolleger, medlemmerne af vores mange udvalg, ledelse og medarbejderne i sekretariatet og medlemmerne i det hele taget for samarbejdet og deres indsats for Dansk Fjernvarme.

En særlig tak skal lyde til de bestyrelsesmedlemmer, som træder ud af bestyrelsen i dag. Det er to medlemmer fra hver af grupperne I og II. I gruppe I tager vi afsked med de to bestyrelsesmedlemmer, politisk næstformand Jørgen Elsted Hansen, Esbjerg, og borgmester Anker Boye, Odense. Ingen af de to genopstiller.

I gruppe II er det udvalgsformand Sven-Ove Larsen, Hillerød, og udvalgsformand Vagn Larsen, Silkeborg, der ikke genopstiller.

I gruppe II er der ligeledes et vagtskifte, idet direktør Flemming Refshøj, Vordingborg, har valgt at gå på pension. Han afløses af suppleanten Christian Hagelskjær, Energi Viborg.

Der skal i dag vælges fire nye bestyrelsesmedlemmer. Vi ser derfor frem til at byde 5 nye bestyrelsesmedlemmer velkommen. Hermed har jeg afsluttet den mundtlige beretning, som jeg herefter overgiver til generalforsamlingens videre behandling.